زیارن
مفتي حافظ عصمت الله صاحب
کلي لالي ضلع پشين بلوچستان

1

بسم الله الرحمن الرحيم

دعلم ميراث جامع ضابطه

(وضاحت)

X عدم، ✓ وجود، > زيادت، ٥ اشتراک

اولاد: تعريف: چي ميت ته منسوب وي بلاواسطه لکه ځوی، لور، يا په واسطه د مذکر سره لکه د ځوی ځوی، د ځوی لور، د ځوی د ځوی ځوی، د ځوی ځوی لور وان سفل.

اخوة: تعريف: <2 د جمله د ٥کسان بدون التذکير و التانيث حقي ورور، حقي خور، علي ورور، علي خور، خفي ورور، خفي خور.

مخففات: حقي مخفف از حقيقي چي مور او پلار ئي يو وي، علي مخفف از علاتي چي مور جدا پلار يو وي خفي از اخيافي عکس علي چي مور يوه پلار جد اوي

ذواضعاف اقل

۲	۲	۳	۴	۶
۳	۱	۳	۲	۳
	۱	۱	۲	۱

=۱۲

ترټولو کوچنی مخرج مشترک يعني هغه عدد وی چه په دوه يا څو عددونو پوره تقسيم سي مثلا (۱۲) چه په ۶، ۴، ۳، ۲، ۲ پوره تقسيم کيږي

شماره	وارث	ذوی الفروضو برخي			شرائط	قاعده کليه
1	خاوند	نصف	1/2	12/24	(اولاد) X	**قاعده کليه** دفقه سني مطابق شپږ کسان چيري هم نه محروم کيږي په حجب حرمان: ۱. ځوی ۲. لور ۳. پلار ۴. مور ۵. ښځه ۶. خاوند البته: چي شرعي مانع واقع نه شي د موانع اربعو څخه رقيت، قتل، اختلاف دين، اختلاف دار
		ربع	1/4	6/24	(اولاد) ✓	
2	ښځه	ربع	1/4	6/24	(اولاد) X	
		ثمن	1/8	3/24	(اولاد) ✓	
3	لور	ثلثين	2/3	16/24	[<2] ځوی X	
		نصف	1/2	12/24	[1] ځوی X	
4	د ځوی لور	ثلثين	2/3	16/24	[<2] (ځوی، لور، د ځوی ځوی) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
		سدس	1/6	4/24	(لور 1) ✓ (ځوی، د ځوی ځوی) X	
5	د ځوی د ځوی لور	ثلثين	2/3	16/24	[<2] (ځوی، لور، د ځوی ځوی، د ځوی لور، د ځوی د ځوی ځوی) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
		سدس	1/6	4/24	(لور 1 يا د ځوی لور 1) ✓ (ځوی، د ځوی ځوی، د ځوی د ځوی ځوی) X	
6	پلار	سدس	1/6	4/24	(اولاد ځوی) ✓	
7	مور	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible] ✓ [illegible] ✓ (... پلار) ✓	
		ربع	1/4	6/24	ښځه + پلار ✓ او سدس شرائط نوي موجود	
		ثلث	1/3	8/24	په هغه وخت کښي چي د سدس او د ربع شرائط نوي موجود	
8	د پلار پلار وان علا	سدس	1/6	4/24	(اولاد) ✓ (پلار) X	
9	د پلار مور	سدس	1/6	4/24	(پلار) X (مور) X	
10	د مور مور				(مور) X	
11	حقيقي خور	ثلثين	2/3	16/24	[<2] (اولاد، پلار، د پلار پلار، حقي ورور) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
12	علاتي خور	ثلثين	2/3	16/24	[<2] (اولاد، پلار، د پلار پلار، حقي ورور، حقي خور، علي ورور) X	
		نصف	1/2	12/24	[1] (..............................) X	
		سدس	1/6	4/24	(علي خور 1) ✓ (اولاد، پلار، د پلار پلار، حقي ورور، علي ورور) X	
13	اخيافي	ثلث	1/3	8/24	[<2] (اولاد، پلار، د پلار پلار) X	د دوی هر يو نر او ښځي ته برابره برخه ورکيدلي شي
		سدس	1/6	4/24	[1] (اولاد، پلار، د پلار پلار) X	

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10/01/2025 10:

POCO C40 | R

عصبات (یعنی حاصلونکے دپاتے برخو دذوی الفروض په ترتیب سره)

شماره	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
وارث	ځوی	د ځوی ځوی	د ځوی د ځوی ځوی	پلار	د پلار پلار او کوږ 145 تر 149	حقی ورور	حقی خور	علی ورور	علی خور	او کوږ 27 تر 144	مولی عتاقه	عصبه ذکر لمولی عتاقه	مسئله رد	ذوی الارحام کوږ 150	مولی الموالاة	مقر له	موصی له	بیت المال
عارضي وارث	لور	د ځوی لور	د ځوی د ځوی لور			حقی خور		علی خور										
	1*	1*	1*		3*		4*		4*	6*			7*					
			2*			1*		1*	5*					8*				

نوټ: هر هغه ښځه چې دذوی الفروض څخه نه وی هغه ښځه عصبه نه ګرزی په خپل ورور عصبه سره لکه عمه په عم

*1 – دلته هرسړی ته دښځې څخه دوچنده برخه ورکېدی سي

*2 – دځوی دځوی ځوی سره دځوی لور هم شریکه کیږي څکه بنات الابن وان سفل په خپل محاذی سره عصبه ګرزی مطلقا او په ماتحت سره عصبه ګرزی هغه وخت چې په ذوی الفروض کی محرومه پاته وی

*3 – دپلار پلار [کوږ 14] ژوندي نه وي نو بیابه په کوږ [145 تر 149] پوري دټولو څخه کوچنی کوږ دذوی الفروض څخه دپاتے حقدار وي۔

*4 – دا ښځه صرف په دې صورت کي برخه اخېستی سي چې په طور دذوي الفروض محرومه وي۔

*5 – هم دارنګه [حقي خور] x

*6 – په کوږ 27 تر 144 پوري دټولو څخه کوچنی کوږ حقدار ه دی۔

*7 – چې د کوږ 14 څخه تر 25 پوری هیڅ یو عصبه حقدار ه نه شی نو بیابه دښځی او خاوند څخه پاته په نورو ذوالفروض کی د هغوو بنیادی برخو په مناسب تقسیمږي

*8 – ذوی الارحام [کوږ 150] یعنی دلور ځوی، دلور لور، دپلار خور وغیره۔ مراجعه وکی فیضان المیراث کتاب ته دتقسیم طریقه ئې په کورس نمبر 5 کی راځی ان شاء الله تعالی

نوټ: نیکه په مثل دپلار دی په احکام المیراث کی سیوا دڅلورو مواضع څخه مراجعه وکړی سراجی کتاب ته

CS CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

POCO C40 | R
10/01/2025 10

دکورنئی خلک جدول 1 (کوډ نمبر 1 - 149)

کوډ	وارث		کوډ	وارث		کوډ	وارث	
1	خاوند		10	دخوی دخوی لور	[<2]	19	حقیقی خور	[<2]
2	ښځه	[<1]	11	دخوی دخوی لور	[1]	20	حقیقی خور	[1]
3	خوی	[<1]	12	پلار		21	علي ورور	[<2]
4	لور	[<2]	13	مور		22	علي ورور	[1]
5	لور	[1]	14	دپلارپلار		23	علي خور	[<2]
6	دخوی خوی	[<1]	15	دپلارمور		24	علي خور	[1]
7	دخوی لور	[<2]	16	دمورمور		25	اخیافي	[<2]
8	دخوی لور	[1]	17	حقیقی ورور	[<2]	26	اخیافي	[1]
9	دخوی دخوی خوی	[<1]	18	حقیقی ورور	[1]			

علامات – [<1] یو یا د یو څخه ډیر، [<2] دوه یا د وو څخه ډیر [1] فقط یو، •

دکورنئی خلک جدول 2 کوډ 149

آدم علیه السلام

123			حقي ورور					149	پلار				علاتي ورور				124
125	103							148	پلار							104	126
127	105	85						147	پلار						86	106	128
129	107	87	69					146	پلار					70	88	108	130
131	109	89	71	55				145	پلار				56	72	90	110	132
133	111	91	73	57	43			14	پلار			44	58	74	92	112	134
135	113	93	75	59	45	33		12	پلار		34	46	60	76	94	114	136
137	115	95	77	61	47	35	حقي ورور	[illegible]		علاتي ورور	36	48	62	78	96	116	138
139	117	97	79	63	49	37	27	3	خوی	28	38	50	64	80	98	118	140
141	119	99	81	65	51	39	29	6	خوی	30	40	52	66	82	100	120	142
143	121	101	83	67	53	41	31	9	خوی	32	42	54	68	84	102	122	144

دویم جدول وضاحت

1: په دې کې یوالحي سرې شامل دي

2: کوډ 33 د کوډ 12 (د مړي پلار) حقیقي ورور دی هم د ارنګې کوډ نمبر 34 د کوډ نمبر 12 علاتي ورور دی.

3: کوډ نمبر 35 د کوډ نمبر 33 خوی دی. هم د ارنګې کوډ نمبر 36 د کوډ نمبر 34 خوئی دی.

مثال 1: د مړي د پلار د حقیقي ورور د خوئي خوئي نوم جهانګیر دی. په دې جدول کې د ده کوډ نمبر څو نمبر دی؟

جواب: د مړي د پلار کوډ = 12

د مړي د پلار د حقیقي ورور کوډ نمبر 33 د مړي د پلار د حقیقي ورور د خوئي کوډ نمبر = 35

نو د مړي د پلار د حقیقي ورور د خوئي د خوئي کوډ = 37، د جهانګیر کوډ = 37 شولو

مثال نمبر 2: د مړي د پلار 12 د پلار د پلار 145 د پلار د پلار د پلار 148 د علاتي ورور 104

د خوئي د خوئي 108 خوئي 110 = کلو نو د کلو کوډ نمبر 110 شولو.

CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library
POCO C40 | R 10/01/2025 10:47

ضوابط

(الف). دپلار په وجود د پلار پلار وان علی خارج کړئی او هم د پلار مور خارج کیږي او هم د مور په وجود، د مور مور، او د پلار مور خارج کړئی

(ب)- د ځوی په وجود به لور عارضی خارج کړئی همچنان وان سفل اعنی هر هغه مونث چی په عصباتو کی د نر سره په حصه کی شریکه وي.

(ج)- د حقی ورور په وجود حقی خور او د علی ورور په وجود علی خور عارضی خارج کړئی البته: چی د مور سره صرف حقی ورور او خور یا صرف علی ورور و خور راسي بیا به خویندي خارج نه وي.

(د) - د مور په عدم کي به کوډ (18/17 کړئی او 22/ به 21 کړئی.

(س)- د کوډ 14 سه پورته د مستحق کوډ پر ځای به 14 لیکئی.

(س)- د کوډ 27 سه پورته د مستحق کوډ پر ځای به 27 لیکئی مثلا په /60/70/80/ کي 60 مستحق دی نو دده پر ځای به 27 لیکئی اعني د 27 کوډ په وجود سره نور لور کوډونه ټول محرومه کیږي او د 27 کوډ په عدم کي کوچنئی کوډ مستحق دی او هغه په 27 بدلیږي او نور محرومیږي.

نوټ: په کتاب (فیضان المیراث) کي 6 جدول راځي که بالفرض 7 راغلي وو هغه به خارج کړئی -

طریقه:

(اول): د فیضان المیراث د ص 243 څخه در ص 264 پوري 2611 کلیدي حل شده مسائل دي د خپل قانون مطابق د تقسیم میراث د هري مسئلې جواب به پکښې وي ان شاء الله تعالیٰ.

دویم: دوي خبري زده که اول: په دغه کتاب کي 6 جدول سته اعني په یوه مسئله کي شپږ کسان بر خه اخیستی سي بس، بالفرض که نمبر 7 راغلی وو هغه به محروم وي

دویم بالفرض که کتاب جواب نه در کوي نو معلومه سوه چي په دوی کي یو محروم سته

او د دغه مسئله نمبر په (2611) کي او تعین مسئله او حصص به ټولي در معلومي کړي ته به د اتول راغلل کي د ترتیب صعود ي څخه ستا ؤرثاء ته، مسئله عول او رد تعین نه غواړي ځکه د امعلوم کړل سوي دي.

نوټ: په کتاب کي پر کوډ و د انشان وي (۸) (۸) دا ده کوډ علامه ده.

CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library